

Kisszentmárton

Az Olajütő Szociális Szövetkezet egy ormánsági zsákfaluban, Kisszentmártonban található. Az Ormánság közismert módon az ország egyik leghátrányosabb helyzetű térsége. Utólag bevallhatom, mint fővárosi ember némi fenntartással utaztam le riportot készíteni ebbe a nagy szegénységgel és magas munkanélküliséggel küszködő kistérségbe. Annál nagyobb elismerést váltott ki belőlem, hogy ilyen nehéz körülmények között néhány család összefogásával és lehetőségeik jó kiaknázásával olyan egészséges termékeket tudtak életre hívni, amely folyamatosan jelen van immár nem csak kisebb bioboltok, hanem a szupermarketek polcain is.

Az Olajütő Szociális Szövetkezetet 2009-ben hívta életre nyolc alapító tagja. A szövetkezet működése nem előzmény nélküli, mivel az alapítók a szövetkezet megalakulását megelőzően is jól ismerték egymást. A közösen végzett mezőgazdasági munkának is van múltja, mert az alapítók a szövetkezet létrejöttét megelőzően is foglalkoztak tök termesztésével. A szomszédos nagyközség (Vajszló) jól ismert az ott termő kiváló minőségű dinnyéről, a térség talaj- és éghajlati adottságai a tökfélék termesztéséhez rendkívül kedvező. Az Olajütő Szociális Szövetkezet létrejötté, és az Országos Foglalkoztatási Alap 2009-ben meghirdetett pályázata abban jelentett számukra jelentős előrelépést, hogy lehetővé vált a szervezet bejegyzése és fejlesztése, valamint egy korszerű üzemi épületet is ki tudtak alakítani. Az üzemet a hidegen sajtolt növényi olajok előállításához szükséges berendezésekkel – növényolaj-prés és segédberendezései, tartályok, palackozó – szerelték fel.

A szövetkezet elsődleges tevékenysége a különböző növényi alapanyagokból – tökmag, lenmag, dió, mák, napra- forgómag – hidegen sajtolt növényi olajak előállítása, palackozása és értékesítése. Az alapanyagot részben a szövetkezet tagjaitól, részben a környéken élő gaz- dáktól vásárolja meg a szövetkezet. A környéken élők munkalehetőségeinek javítása érdekében, valamint a szövet- kezet alapanyagbázisának növelése érdekében a szövetkezet vetőmagot juttat el olyan helybélieknek, akik vállalják földjükön annak termesztését. Ezeknek a partnereknek segítenek beszerezni a vetőmagot, a növényvédő szereket, a trágyát, továbbá elvégzik a szükséges gépi munkákat is (vetés, betakarítás, szárítás). A szociális szövetkezet a jó minőségű alapanyag termesztéséhez igény esetén szaktanácsot ad, és garantáltan felvásárolja azt.

A támogatási időszak 2011-ben járt le, azóta a szociális szövetkezetek számára kiírt új pályázatokon nem tudtak pályázni. A pályázati források elapadása forráshiányt jelent a fejlesztésben, azonban a szövetkezet támogatás nélkül is gazdaságosan tud működni. Eleinte nehézséget jelentett a kereskedelmi partnerek ózdkodása attól, hogy egy szociális szövetkezettel létesítsenek kereskedelmi

kapcsolatot, azonban az idő múlásával ez a típusú bizonytalanság oldódott. Korlátot jelent még a jelentős piaci értékkel bíró alapanyagok megfelelő minőségben és mennyiségben való hozzáférése. A sajtoló kapacitások kihasználtságának csökkentése érdekében napraforgómagból is készítenek hidegsajtolással készült napraforgóolajat. Ez ugyan lényegesen kisebb értéket képvisel, viszont nagy mennyiségben áll rendelkezésre, és ugyanazon a gépen jóval nagyobb fajlagos mennyiségben sajtolható. A sajtolás mellékterméke az olajpogácsa, ami takarmány-kiegészítőként hasznosítható. Szolgáltatásként tervezik a tökmagolaj bérsajtolását is, amit a térségben több kisebb termelő jelenleg külföldön végeztet, így előzetes tájékozódásunk szerint van rá igény.

A teljesen természetes eredetű termékek gasztronómiai értéke mellett, egészségmegőrzés céljából mindenki számára javasolható a fogyasztásuk. A tökmagolaj fogyasztása közismert módon segíti a prosztaával kapcsolatos betegségek megelőzését. Tájékoztatásuk szerint a lenmagolaj jó hatással van a bélrendszerre, sportolók számára ajánlott zsírégető hatása miatt is. A dióolaj fogyasztása hidratálja a száraz bőrt és a száraz haját, táplálja a hajhagymákat. A mákolaj pedig segít a csontritkulás kezelésében. Továbbá, mindegyik felsorolt termék segíti a szív- és érrendszeri betegségek megelőzését. A különböző növényi olajok fogyaszthatóak salátára, pirítósra vagy különböző készételekre (például sültekre) öntve. A termékeket elsősorban Budapesten, továbbá Pécsen és a Dél-Dunántúlon lehet megvásárolni gyógynövény- és bioboltokban, valamint több hipermarket polcain is. Többek között a MediLine üzletházban, a Herbaháznál, az Auchan és Interspar üzletekben tudunk vásárolni a szociális szövetkezet olajaiból. „A további terveket tekintve csak annyi, hogy minél több üzletben ott legyen a termékünk és egyre nagyobb legyen a vásárlói kör, akik az egészséget tartják szem előtt.” – mondja Lefler Zsolt a szövetkezet képviselője.

A kérdésre, hogy miben látják sikerük okát, válasza a következő: „A siker titkát abban látom, hogy a mi kis csapatunk egységesen azon dolgozik, hogy a cégnek jól menjen. Ami azt jelenti, hogy senki nem nézi hány óra van, milyen nap van stb.”

OLAJÜTŐ SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET

Iroda: 7841, Kisszentmárton, Kossuth u. 10.

Üzem: 7841, Kisszentmárton, Kossuth u. 43.

www.olajuto2009.hu